

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 82:

Forslag til folketingsbeslutning om en barsel-fond.

Af Anders Samuelson (RV) og Marianne Jelved (RV).

(Fremsat 31/1 2003).

Forslaget sættes til forhandling

Forhandling

Første næstformand (Svend Auken):

Ingen af forslagsstillerne er i salen, det er ministeren til gengæld, og det er ministeren, der skal svare. Jeg ved ikke, hvad vi plejer at gøre.

Jeg skal kun gøre opmærksom på, at det er formålstjenligt, hvis de, der stiller forslagene, er til stede, når ministeren svarer på deres forslag.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Sidste år vedtog vi her i salen en forlængelse af barselordloven, og vore telefoniske henvendelser viser tydeligt, at der er stor interesse for den forlængede barselordlov i befolkningen.

Spørgsmålet om at oprette en fælles barsel-fond har været diskuteret i mange år, og debatten er blevet forstærket efter forlængelsen af barselordloven.

Selv om der er argumenter for at indføre en barselfond, er der også mange problemer. Det er selvfølgelig derfor, at den ikke er blevet indført for længe siden.

Hensigten med at etablere en barselfond er at udligne udgifterne til løn under barsel, så kvinder og mænd og deres arbejdsgivere uanset branche og overenskomstområde fordeler udgiften imellem sig.

Efter min opfattelse fungerer barseldagpenge efter dagpengeloven i praksis som en barselfond for alle lønmodtagere, der opfylder beskæftigelseskravet.

I 2003 udgør dagpengene 162.000 kr. på årsbasis, og forældrene er berettiget til dagpenge i 52 uger i forbindelse med hver fødsel. En barselfond bliver derfor kun aktuel, i det omfang der ydes hel eller delvis løn under barsel ud over dette niveau.

Jeg er ikke blind for, at løn under barsel kan have betydning, både for lønniveauet på de ofte kvindedominerede områder, der har indført en

sådan ordning, og for mænds tilbøjelighed til at holde barselordlov. Men der er jo en grund til, at det indtil videre har været så svært at finde en model for en fælles barselfond. Oprettelse af en fælles barselfond vil med al sandsynlighed komme til at betyde, at flere får løn under barselordlov, og at flere bruger allerede eksisterende rettigheder til løn under barselordlov, og det vil blive kostbart.

Hvis arbejdsmarkedets parter selv ønsker at prioritere sådan ved overenskomstforhandlingerne, vil regeringen selvfølgelig ikke have nogen bemærkninger til det, for løn under barsel og finansieringen heraf er et overenskomstspørgsmål, som parterne betragter som deres domæne.

Derimod ville det være påfaldende, hvis regering og Folketing begyndte at prioritere for arbejdsmarkedets parter. Synspunktet har derfor været og bør fortsat være, at disse spørgsmål i deres helhed bør løses ved overenskomstforhandlinger. Det er regeringens opfattelse, at dette er et spørgsmål, som skal løses af arbejdsmarkedets parter. Det er parterne, som forhandler løn og ansættelsesforhold.

Vi har netop udvidet barselordloven til et års fleksibel barselordlov til stor glæde for de nybagte forældre. Jeg møder utrolig glæde over de nye muligheder. Den højere godtgørelse tror jeg vil medføre, at flere mænd vælger at tage en del af orloven. Det er en god udvikling.

Jeg kan oplyse, at vi kan ikke støtte det fremsatte forslag.

Kl. 13.45

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Irene Simonsen som ordfører. Hun er her ikke. Så er det fru Lise Hækkerup som ordfører.

Lise Hækkerup (S):

Det er jo en fornøjelse, når Socialdemokraterne får lov til at tale først i talerækken.

På trods af mange års erfaringer med lovgivning omkring barselforhold er det stadig ikke lykkedes for det danske samfund at finde en tilfredsstillende måde at imødekomme problemerne omkring nybagte forældres fravær på arbejdsmarkedet på. Netop derfor startede Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre for 2 år siden en debat om, hvordan man kunne reformere de eksisterende barselordlovsordninger på en måde, der imødekom både forældrenes og samfundets behov. Denne debat blev som bekendt

desværre negligeret af regeringen, der i stedet på forhastet og ureflekteret vis gennemførte den udvidede barselorlov.

Det er derfor et behageligt gennemsyn med en meget central debat, når Det Radikale Venstre nu fremsætter beslutningsforslaget om en barselfond. Som det fremgår af forslaget bemærkninger, står vi i dag over for en række problematikker, som hænger tæt sammen med især kvinders barselorlov, og disse problematikker er blevet endnu mere presserende med den udvidede barselorlov. Det er således vigtigt, at vi får undersøgt mulighederne for at skabe en ny finansieringsmodel for barselordningerne, der fordele udgifterne til barsel på alle arbejdsgivere og arbejdstagere.

En manglende solidaritet mellem de manddominerede og kvindedominerede fag har indtil nu betydet, at der ikke har kunnet skabes en holdbar løsning ad frivillighedens vej, og det er derfor afgørende, at der fra politisk hold nu tages nogle initiativer, der sikrer mod de skævrivninger på arbejdsmarkedet, som barselordningerne skaber.

Mangelen på en solidarisk og dækkende finansiering af barselordningen har, som det fremgår af forslaget, en række negative konsekvenser og derudover nogle særdeles u hensigtsmæssige økonomiske forudsætninger for visse kvindefag samt små virksomheder.

Helt centralt står imidlertid det ligestillingsproblem, som opstår, når kvinder i den fødedygtige alder kommer til at fremstå som en mindre efterspurgt arbejdskraft end mænd. Det sker, fordi arbejdsgiverne inden for visse brancher må forvente store, ekstraordinære omkostninger, hvis kvinderne skal på barsel, og det er naturligvis helt uacceptabelt, at kvinder på denne måde risikerer at blive udelukket fra bestemte job. Dertil kommer, at mange kvinder under de nuværende barselordninger er henvist til en stor indkomstnedgang under barselperioden. Dette er med til at fastholde kvindernes livsindkomst på et langt lavere niveau end mændenes og fikserer på den måde et klassisk kønsrollemønster med manden i forsørgerrollen.

Det er Socialdemokraternes helt klare ambition at få skabt en anderledes stabil og værdig kompensationsordning for alle kvinder på barsel, og vi ser analysen, som forslaget her lægger op til, som et godt og nødvendigt skridt i den retning.

Socialdemokraterne har i øvrigt med interesse noteret sig, at ligestillingsministeren er posi-

tivt indstillet over for tanken om at undersøge mulighederne for en mere solidarisk barselmodel, og vi forventer derfor også en konstruktiv og velvillig tilgang fra beskæftigelsesministeren.

Det kan ikke undre, at Socialdemokratiet stemmer for det her forslag.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Bent Bøgsted som ordfører.

Jeg skal sige, at de ordførere, der kommer for sent, kommer til sidst i talerækken.

Bent Bøgsted (DF):

En barselfond kan umiddelbart virke som en god idé. Allerede nu eksisterer der jo barselfonde inden for stat, amt og kommune, der fungerer udmærket og til stor tilfredshed. Men også på DA- og LO-området er der barselfonde: Industriens Barselfond, der dækker deres medlemsvirksomheder, blev etableret i 1997, og den fungerer fint; der er Grafisk Socialfond til typografer og litografer; Danske Malermestre har en barselfond, og frisørmestrene har en frivillig barselfond. Så er der finanssektoren, der har løn under barsel, men kendetegnende for alle er, at de er aftalebaseret, og det er helt fint.

Kl. 13.50

Derfor må det også være rimeligt, at andre områder har mulighed for selv at lave aftaler om en barselfond, uden at staten absolut skal lovgive på området. Det må være rimeligt, at organisationerne selv får mulighed for at lave en aftale efter deres medlemmers ønske.

Den nye 1-årige barselorlov har vi ikke set effekten af endnu. Her har vi givet mulighed for 1 års dagpenge. Samtidig er det en fleksibel løsning, der giver familien mulighed for selv at tilrettelægge deres behov for barselorlov. Det betyder også, at manden har mulighed for at tage den største part af barselorloven.

Men vi skal altså have tid til at bedømme virkningen, før der kommer nye tiltag på barselområdet. Om det på et senere tidspunkt skulle blive nødvendigt at ændre på barselorloven eller eventuelt lave en barselfond, må tiden vise.

Som det ser ud nu, kan Dansk Folkeparti ikke stemme for dette forslag om en barselfond. Men om vi på et senere tidspunkt skal kigge på, om der skal laves en barselfond, kommer også lidt an på, om organisationerne selv begynder at kigge på, om de kan se nogle fordele ved at lave en barselfond. Det tror jeg faktisk der er en del organisationer, der måske godt kan se en fordel ved.

Vi vil bare have lov til at se virkningerne af de tiltag, der er lavet på området. Det skal også være noget, vi så laver efter forældrenes eget ønske. De skulle jo i hvert fald gerne være de mest positive.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

I sidste del af hr. Bent Bøgsteds ordførertale sagde han, at man afventede nogle erfaringer. Men alligevel sagde hr. Bent Bøgsted klart nej til det her forslag. Jeg vil gerne spørge hr. Bent Bøgsted, om han er opmærksom på, at det, forslaget gør ud på, jo er at pålægge regeringen at analysere mulige modeller for en fælles national barselfond, altså et analysearbejde som regeringen pålægges.

Netop det analysearbejde skal jo være med til at tilvejebringe et grundlag for, om man så senere hen kan finde en model, som er god nok. Så man indskiber sig altså ikke til en bestemt model ved at tilslutte sig det her forslag, som pålægger regeringen at lave en analyse.

Jeg vil bare gerne spørge, om hr. Bent Bøgsted er opmærksom på, at det er det, forslaget handler om.

(Kort bemærkning).

Lise Hækkerup (S):

Jeg vil ikke endnu en gang præcisere over for hr. Bent Bøgsted, hvad forslaget handler om, men jeg vil blot spørge repræsentanten for Dansk Folkeparti, hr. Bent Bøgsted, om han mener, at den nuværende ordning er til gunst for kvinder i den fødedygtige alder på arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Til fru Elisabeth Arnold: Jeg kan godt se, at det handler om en analyse, men der står også, at det skal munde ud i et konkret forslag til en barselfond. Det er efter min overbevisning det samme som, at det skal munde ud i et forslag, der så bliver lavet til et lovforslag. Der er det, jeg siger, at vi skal have tid til at se virkningerne af de forskellige tiltag.

Til fru Lise Hækkerup: Jeg mener så absolut, at den barselorlov, vi har lavet, er så fleksibel, at kvinder og mænd har gavn af den. Den er netop lavet så fleksibel, for at kvinder og mænd nemmere skal kunne dele barselorloven.

I den barselorlov er der faktisk mulighed for, at manden tager den største part af barselorloven, netop fordi der er mange kvinder, der

egentlig ikke ønsker selv at få et helt års barselorlov. Og det har vi taget højde for og så lavet muligheden for, at forældrene selv kunne sammensætte deres barselorlov.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil blot for det første appellere til hr. Bent Bøgsted om, at han har den åbenhed i sit sind, når han diskuterer de her ting, at han siger: Analyser kan vi altid have god gavn af, analyser kan vi have glæde af, fordi de opregner fordele og ulemper ved forskellige typer modeller.

Kl. 13.55

For det andet vil jeg gerne sige noget til hr. Bent Bøgsted om det med, at organisationerne selv skal aftale disse forhold. Vi har ved lov i Folketinget givet mulighed for en stærkt udviklet barselorlov og derved givet alle arbejdstagere en ret til at holde en lang barselorlov.

Det pålægger selvfølgelig de enkelte virksomheder nogle udgifter, som de overhovedet ikke er herre over. Det betyder, at vi ser store kvindearbejdspladser og mange små arbejdsgivere pludselig få nogle udgifter, som de simpelt hen ikke er i stand til at styre.

Det gør jo, at man også fra lovgivers side bliver nødt til at prøve at mindske smerten de steder, hvor vi faktisk ved lov har pålagt nogle udgifter til små virksomheder. Derfor mener jeg faktisk, at hr. Bent Bøgsted også bør tage det med i betragtning, når han siger, at det skal arbejdsmarkedets parter selv klare.

Vi har pålagt dem nogle ekstra udgifter, så må vi også påtage os opgaven med at mindske smerten.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Til fru Elisabeth Arnold: Nu sagde jeg jo netop, at Dansk Folkeparti var åben for det, hvis det blev nødvendigt, at vi på et senere tidspunkt skulle se på området. Det kan da godt være, at det viser sig, at fru Elisabeth Arnold får ret i, at der økonomisk er nogle utilsigtede konsekvenser for nogle virksomheder, som vi måske bliver nødt til at kigge på på et senere tidspunkt. Men jeg vil bare gerne have tid til at se virkningerne af det, vi har lavet.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det var mig ubegribeligt, dengang man lavede den nye barselorlov, og det er mig fortsat fuld-

stændig ubegribeligt, at man ikke allerede på daværende tidspunkt kunne se konsekvenserne af det her for de mindre arbejdsgivere og dermed i sidste ende for kvindernes mulighed for at få et job hos en lille arbejdsgiver.

Det er da klart – det er logik for burhøns. Man kan se af forslaget, at det vil være sådan, at hvis man går fra at kunne tage et halvt års barselorlov til at kunne tage et helt års barselorlov, vil det alt andet lige blive dyrere for den lille virksomhed med den konsekvens, at den lille virksomhed ikke i samme omfang har råd til at ansætte kvinder i den fødedygtige alder.

Kan hr. Bent Bøgsted ikke opklare for mig, hvad det er for nogle konsekvenser, man ikke på forhånd kender til?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg synes, det var lidt nye toner, der kom fra Enhedslisten, for det plejer ikke at være Enhedslisten, der begynder at forsvare arbejdsgiverne. Det er da meget positivt.

Jeg ved ikke rigtig med hensyn til konsekvenserne. Jeg mener ikke, at vi har set de store konsekvenser endnu. Jeg har hørt mange meldinger om, at forældrene er tilfredse med den nye barselorlov. Jeg har selvfølgelig også hørt om nogle, der var utilfredse. Men det er jo sådan, uanset hvad vi laver, at så vil der være nogle, der er utilfredse.

Hvis vi laver en barselfond, der siger 1 års barselorlov til forældrene, så er der også nogle, der siger: Det har vi ikke brug for, vi vil ud på arbejdsmarkedet hurtigst muligt.

Så uanset hvad vi laver, vil der være nogle, der er tilfredse, og nogle, der er utilfredse.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil da til enhver tid forsvare de små arbejdsgivere, som bliver klemt i det her. Man har ikke, da man lavede det her forslag, villet overveje, hvad konsekvensen af det her var for de små virksomheder.

I sidste ende – og det er jo det, der er vigtigt – går det jo ud over kvinderne. Det er svært som kvinde i den fødedygtige alder at få et arbejde i små virksomheder, og endnu sværere, efter at man er kommet op på 1 års barselorlov, fordi virksomhederne ved, at de kommer til at sidde med en kæmpeudgift, når kvinden får et, to eller tre børn. Det bliver en lille arbejdsgiver nødt til at tage med i betragtning.

Det forhold synes jeg er meget, meget sørgeligt, og det er præcis det forhold, jeg mener, der skal laves om på. Og jeg mener, at Dansk Folkeparti burde gå med på præcis den idé.

Den centrale barselfond vil jo gøre, at de store virksomheder og de små virksomheder i fællesskab bærer den byrde, og at den lille virksomhed dermed får mulighed for økonomisk set også at ansætte kvinder i den fødedygtige alder.

(Kort bemærkning).

Lise Hækkerup (S):

I det her forslag, vil jeg sige til hr. Bent Bøgsted, er der tre elementer. Det ene er et ligestillingselement. Det skal ikke være sådan, at det er prohibitivt eller forhindrende for unge kvinder i den fødedygtige alder at søge et job, fordi de risikerer ikke at få det, fordi de nu har den alder, at de kan risikere at få et barn. Det er det ene. Det andet er et retfærdighedssynspunkt, kønsmæssig retfærdighed. Og det tredje er et samfundsmæssigt synspunkt.

Kl. 14.00

Samfundet har faktisk glæde af, at der bliver en tilkomst af små børn, men hvis det skal være så besværligt for forældrene, for de nybagte, de unge forældre, som er på arbejdsmarkedet, at få et barn, har samfundet faktisk et problem.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Til fru Pernille Rosenkrantz-Theil vil jeg sige, at det jo kunne være, at kvinderne skulle påvirke deres organisationer til at arbejde for en barselfond, som der er på mange områder, bl.a. på industriens område. Det kunne jo være, at det var en løsning at gå den vej.

Til fru Lise Hækkerup: Det er da klart, at vi skal tænke på, at kvinder i den fødedygtige alder skal føde børn, men jeg synes ikke, vi skal lægge op til, at det skal være statens opgave. Det skulle heller ikke gerne være sådan, at det er os her i Folketinget, der sørger for, at de får børn, selv om det kunne være sjovt. Sådan er det. Men vi skal da tænke på, at vi skal have børn til at afløse de gamle. Det er jeg da fuldstændig enig i.

Men lad os nu se med den barselorlov, vi har lavet, om ikke den hjælper på det, sådan som vi ønsker det. Det tror jeg. Vi har ikke set nogen virkning endnu. Vi har ikke set de helt store negative konsekvenser. Vi kan altid finde nogle, der føler, at de er kommet i klemme. Det kan vi altid gøre.

Men vi kan heller ikke fra Folketingets side gå ud og sige, at forældre skal have 1 års fuld løn, ellers kan vi ikke forvente, at kvinder vil føde børn. Det er ikke det rigtige at sige til forældrene, og det er heller ikke det, forældrene ønsker. Forældrene ønsker, at de får noget opbakning i den periode, de skal have børnene.

Vi skal passe på, at vi ikke laver noget, som vi ikke kan overskue.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er der tre, der har bedt om ordet. Det fru Pernille Rosenkrantz-Theil, som den første, hr. Aage Frandsen som den anden og fru Elisabeth Arnold som den tredje.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Til det her med, at det skal være op til arbejdsmarkedets parter at forhandle det her igennem, vil jeg for det første gerne sige, at vi aldrig nogen sinde bare tilnærmelsesvis havde fået lige løn i det her land, hvis det ikke var, fordi der var blevet lavet en lovgivning. Det har vi fortsat ikke, der er fortsat en lønforskel på 12 pct. mellem kvinder og mænd.

Det, at vi har lovgivning, gør, at vi kan slå arbejdsgiverne oven i hovedet for at sørge for at få bragt de forhold i orden. Hvis vi ikke havde den lovgivning, havde vi ikke den mulighed. Så lovgivning er helt nødvendig.

Så vil jeg for det andet sige, at grunden til, at det skal være en central fond – altså ikke en branchebestemt eller en fagforeningsbestemt fond, men en central fond – jo netop er, at nogle fag har flere kvinder og derfor større udgifter i forbindelse med barselorlov end andre.

Det kan ikke være rigtigt, at de store kvindes fag skal være dem, der betaler prisen for, at der bliver født børn i det her samfund. Det skal gerne være noget, man deler, og derfor skal det være en central fond. Vi ved jo, at de første forbund, der faktisk fik gode barselorlovsregler, sjovt nok var de forbund, Dansk Metal, Dansk El-Forbund osv., som stort set ikke har nogen kvinder.

Det er jo en utrolig billig løsning for dem at komme op med de gode forslag, hvorimod det for de forbund, som faktisk har mange kvinder, straks bliver sværere, fordi det er utrolig dyrt. Derfor bliver arbejdsgiverne selvfølgelig mere tilbøjelige til ikke at ville gennemføre de ting.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hr. Bent Bøgsted siger, at det må være op til organisationerne, og han siger yderligere, at man ikke rigtig har set nogen virkninger endnu.

Men er det ikke allerede sådan i dag med de gældende ordninger, at det er kvinderne, som først og fremmest tager barsel, og dermed også kvinderne, der først og fremmest bærer byrden i forhold til at være på arbejdsmarkedet og få de goder, som er på arbejdsmarkedet?

Kl. 14.05

Det vil sige, at det ikke er nødvendigt at afvente undersøgelser, for vi kender allerede virkeligheden i dag. Derfor vil jeg spørge hr. Bent Bøgsted: Er det sådan, at uanset hvad resultaterne viser – der er masser af resultater allerede på det gældende grundlag – er Dansk Folkeparti ligeglad med det? Er det det, som er tilfældet, også fordi man har aftalen med regeringen og så i øvrigt er ligeglad med, om det er kvinderne, der kommer i klemme med det her rent økonomisk?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Min sidste korte bemærkning til hr. Bent Bøgsted vil jeg bruge på at kommentere hr. Bent Bøgsteds bemærkning om, at det jo ikke var statens opgave at støtte, at folk fik børn, men at forældrene ønskede opbakning. Det var det udtryk, hr. Bent Bøgsted anvendte.

Jamen det er præcis det, som forslaget om en barselfond går ud på; det er at give forældrene den opbakning, der betyder, at de ikke skal være nervøse for, at deres arbejdsgiver kommer ud i vanskeligheder, fordi de ansatte skal have barselorlov. Især på en lille virksomhed betyder det jo, hvis en nybagt mor går på barselorlov – og det er sådan set, uanset om det er en mor eller en far – at der skal ansættes en vikar, for man kan ikke undvære den ene arbejdskraft, hvis det er en virksomhed kun med tre ansatte; så skal man ansætte en vikar, men en vikar koster mere end den faste arbejdstager.

Så det her er en måde at fordele byrden på. Alle de, der ikke får børn, skal være med til at betale for dem, der får børn og dermed er med til at holde samfundet i gang. Så det er en solidaritetserklæring til de forældre, der ønsker at få børn. Derfor er det fællesskabets opgave at sørge for, at det kan lade sig gøre.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Bent Bøgsted.

Og så tror jeg, vi går videre til hr. Lars Barfoed som ordfører, efter at hr. Bent Bøgsted har haft lejlighed til at svare.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Til hr. Aage Frandsen: Uanset hvad hr. Aage Frandsen siger, så mener vi i Dansk Folkeparti, at det stadig væk er op til familien at lave aftaler om, hvorvidt det er moren eller faren, der skal tage barselorloven. De skal have mulighed for at aftale indbyrdes, hvordan de vil planlægge deres barselorlov.

Og vi er absolut ikke ligeglade med kvinderne, langt fra. Jeg har netop også sagt, at det jo godt kan være, at vi på et senere tidspunkt skal kigge på barselfonden. Vi har overhovedet ikke udelukket, at det kan komme på tale. Men nu har vi lige lavet den nye barselorlov, det er ikke ret lang tid siden. Den har dårligt nok nået at have sin fulde virkning endnu, og derfor vil vi se tiden an for at se, hvordan det udvikler sig.

Fra fru Pernille Rosenkrantz-Theil var det mere konstateringer, der kom. Jeg synes ikke lige, jeg kunne høre noget direkte spørgsmål i det.

Til fru Elisabeth Arnold: Jeg mener altså også, at vi giver familierne opbakning til deres barsel, netop ved at vi giver dem fleksible muligheder for selv at planlægge deres barsel.

Det er da fuldstændig rigtigt, at der kan blive tale om, at nogle arbejdsgivere ikke kan undvære den pågældende kvinde på virksomheden. Jeg har også hørt, at der er arbejdspladser, hvor de har for mange kvinder i den fødedygtige alder – det har jeg hørt om – men det kunne jo være et godt incitament til for firmaerne at dele deres ansættelser ud, så de havde kvinder i alle aldersgrupper, og det kunne komme de ældre kvinder til gavn, ved at de også kunne komme ind på arbejdsmarkedet.

Lars Barfoed (KF):

Vi har jo under denne liberal-konservative regering fået gennemført en betydelig bedre og mere fleksibel barselorlov. Det skal familierne være glade for, og jeg tror generelt, jeg kan sige, at vi alle i dette Folketing er tilhængere af, at der skal være gode betingelser for at holde barselorlov.

Men der er jo en bagside af medaljen. Der er nogle ulemper forbundet med barselorlov, forstået på den måde, at det kan føre til en urimelig hård belastning af visse arbejdsgivere, idet nog-

le, især for så vidt angår mindre virksomheder, bliver tyngt af omkostninger, som det kan være svært at håndtere.

Kl. 14.10

Det er også sådan, at der er en risiko for, at der opstår en form for kønsdiskrimination, når barselorlovsbetingelserne er så gode, som de nu er blevet under denne liberal-konservative regering.

Derfor synes jeg, der er god grund til at overveje, hvordan man kunne eliminere nogle af de ulemper, der opstår, efterhånden som barselorlovsreglerne bliver bedre. Det fører jo også til forvriddning på arbejdsmarkedet mellem virksomhederne, at nogle virksomheder bliver belastet mere end andre.

Derfor er der faktisk, synes jeg, som udgangspunkt grund til at være positiv over for de overvejelser, der lægges op til i dette beslutningsforslag fra Det Radikale Venstre. I den konservative folketingsgruppe er vi positivt stemt over for at gøre nogle overvejelser i retning af en barselfond. Vi kan imidlertid ikke i den konservative folketingsgruppe stemme for forslaget, for forslaget indebærer jo ikke bare, som fru Elisabeth Arnold sagde før, en analyse. Det fremgår jo også af forslaget, at der rent faktisk skal udarbejdes et forslag til en barselfond.

I den konservative folketingsgruppe synes vi, det er for tidligt allerede nu at beslutte os til, at der skal udarbejdes et forslag, når der ikke foreligger tilstrækkelige analyser og en tilstrækkelig belysning af de forskellige modeller, som kunne danne grundlag for en sådan barselfond.

Det bedste ville jo egentlig være, hvis man kunne løse det på arbejdsmarkedet gennem forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter, så vi ikke behøvede lovgivningsmæssigt at blande os i det. Der er jo områder på arbejdsmarkedet, hvor der er indført barselfonde. Så jeg mener også, at man under alle omstændigheder burde have en dialog med arbejdsmarkedets parter, inden man eventuelt skred til lovgivning.

Det er også ganske teknisk kompliceret at indføre en barselfond, det kan gøres på mange forskellige måder. Derfor synes jeg, at der under alle omstændigheder er behov for en grundig belysning af problemstillingen og løsningsmulighederne, inden man overvejer at skride til lovgivning, derunder også en undersøgelse af, om ikke det kunne klares af arbejdsmarkedets parter selv.

Men fra konservativ side vil vi bestemt ikke på forhånd udelukke lovgivning om en barsel-

fond, men det er som sagt for tidligt at tage stilling til det på nuværende tidspunkt, og derfor må vi stemme imod forslaget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne takke hr. Lars Barfoed for en nuanceret holdning til forslaget her, idet hr. Lars Barfoed tydeligvis fuldstændig forstår problemet. Han har naturligvis også en solid baggrund i det private erhvervsliv i et stærkt kvindedomineret fag. Jeg behøver vel ikke engang at citere hans kollega i Det Konservative Folkeparti, som er ligestillingsminister, og som har sagt til ugebrevet A4 for kort siden:

»At oprette decentrale barselsfonde inden for de enkelte brancher er også en mulig model. Jeg afsøger forskellige muligheder for øjeblikket, så der er politisk skred i det. Under alle omstændigheder er vi nødt til at gøre noget, så kvinder i den fødedygtige alder vitterligt stilles lige med mændene på jobmarkedet. Det er dybt uretfærdigt, hvis arbejdsgivere diskriminerer, alene fordi kvinden forventes at skulle have børn«.

Jeg går ud fra, at den bekymring, som ligestillingsministeren har udtalt, også er hr. Lars Barfoeds bekymring. Har jeg ret i den antagelse?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg vil gerne bekræfte, at jeg fuldstændig deler ligestillingsministerens overvejelser og bekymringer, som fru Elisabeth Arnold citerer hende for, over de problemer, som barselorlovsreglerne kan føre med sig. Jeg mener også, at jeg gav udtryk for i min ordførertale, at der er problemer her, som vi må analysere, og det kan føre til lovgivning, men vi synes altså, at der skal foretages nogle grundige overvejelser, inden vi på forhånd beslutter os til at fremsætte lovforslag på området.

Kl. 14.15

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Så vil jeg gerne spørge den konservative ordfører, om de konservative folketingsmedlemmer vil overveje at holde et møde med deres regeringspartnere fra Venstre, for den besked, vi her fik fra arbejdsministeren, var jo ret så negativ, nemlig at man ikke kunne medvirke til noget; der var ingen problemer, og man regnede med, at det kunne parterne selv klare.

Så jeg håber, at Det Konservative Folkeparti vil viderebringe deres bekymringer ind i regeringens allerinderste lønkammer, så man dér kan få en meget nøje diskussion af, om det ikke ville være fornuftigt at foretage et analysearbejde allerede på nuværende tidspunkt.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Lars Barfoed for en kort bemærkning. Undskyld, jeg tror, at vi tager fru Lise Hækkerup først.

(Kort bemærkning).

Lise Hækkerup (S):

Jeg er en smule forvirret. Hr. Lars Barfoed taler om overvejelser, som man gerne vil gøre sig. Men det er jo lige præcis det, forslaget lægger op til: et analysearbejde, som bliver frembragt, og som selvfølgelig finder sted på grundlag af nogle overvejelser, som gerne skulle munde ud i det, som hr. Lars Barfoed taler meget varmt for eller i hvert fald taler positivt for, nemlig en barselfond.

Hvorfor dog ikke melde klart ud og sige: Ja, vi synes, det er et fedt forslag?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Lars Barfoed for at svare.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Må jeg ikke starte med at sige, at dele af de betragtninger, der er i forslaget, bestemt er fede, men vi kan ikke stemme for forslaget. Det undrer mig, at det ikke er alle, der har læst det helt igennem, for det er faktisk ret kortfattet formulert, og der står udtrykkeligt, at analysen skal munde ud i et konkret forslag til en barselfond, der sikrer osv. Ved at vedtage dette forslag forpligtes vi altså til at fremsætte et forslag.

Jeg har udtrykkeligt gjort rede for, at der er forskellige muligheder for også at inddrage arbejdsmarkedets parter og få det løst ad den vej. Vi vil gerne have en udredning af de forskellige muligheder, før vi forpligter os til at fremsætte et forslag.

Jeg er derfor fuldstændig enig i socialministerens overvejelser, og jeg er også fuldstændig enig i beskæftigelsesministerens konklusion, nemlig at vi ikke kan stemme for forslaget, fordi det pr. automatik skal føre til et forslag, uden at overvejelserne er blevet gjort til genstand for en nærmere drøftelse forinden.

Vi er enige i bekymringerne. Vi er enige i mange af de argumenter, der er bag beslutningsforslaget. Men vi kan ikke stemme for det, fordi det pr. automatik skal føre direkte over i et forslag til en barselfond, underforstået et lovforslag. Og her synes vi, at der skal en drøftelse af de forskellige løsningsmuligheder til, før vi eventuelt overvejer et lovforslag.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg forstår sådan set godt de sjælekvaler, hr. Lars Barfoed må være i, fordi han jo inderst inde udmærket kender problemerne fra sin tidligere beskæftigelse og også kender problemerne fra sin udmærkede konservative kollega, ligestillingsministeren.

Må jeg så igen citere fra fru Henriette Kjærs udtalelser til Ugebrevet A4 tidligere i år, i januar måned i år, hvor hun siger:

»Under alle omstændigheder er vi nødt til at gøre noget, så kvinder i den fødedygtige alder vitterlig stilles lige med mændene på jobmarkedet. Det er dybt uretfærdigt, hvis arbejdsgivere diskriminerer, alene fordi kvinden forventes at skulle have børn.«

Her siger ligestillingsministeren jo, at vi skal gøre noget, så kvinder i den fødedygtige alder stilles lige med mændene på jobmarkedet. Og det er præcis det, sådan en fond skal indeholde. Det, analysen skal vise, er, hvilke forskellige slags modeller der kan være.

Så ligestillingsministeren er ikke i tvivl, for hun siger, at vi under alle omstændigheder bliver nødt til at gøre noget. Er hr. Lars Barfoed lidt mere i tvivl, end ligestillingsministeren er?

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Lars Barfoed for at svare.

Kl. 14.20

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Fru Elisabeth Arnold mener, at jeg ligefrem har sjælekvaler i denne her forbindelse. Det er måske lidt hårdt udtrykt, men der er bestemt anledning til at gøre sig overvejelser, og der er anledning til at bekymre sig for de problemer, som de meget fordelagtige barselorlovsregler fører til i form af risiko for kønsdiskrimination, risiko for, at visse arbejdsgivere bliver alt for hårdt økonomisk tynget af reglerne, og risiko for en forvridning på arbejdsmarkedet mellem virksomheder

med forskellig grad af beskæftigelse af kvinder, som søger om barselorlov.

Der er bestemt grund til at gøre sig overvejelser, men jeg mener, at der er så mange forskellige løsningsmodeller, man kan forestille sig, at analyserne af problemernes art og omfang og af de forskellige løsningsmodeller først må være til stede, inden vi kan forpligte os til at fremsætte et forslag. Dette allerede af den grund, at det også må indbefatte en dialog med arbejdsmarkedets parter for at overveje, om det eventuelt ad den vej, altså gennem en frivillig aftale mellem arbejdsmarkedets parter, kan lade sig gøre at løse problemerne, uden at vi skrider til lovgivning.

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Aage Frandsen som ordfører.

Aage Frandsen (SF):

Mit partis ordfører, hr. Ole Sohn, kan ikke være til stede, fordi han er beskæftiget andetsteds, idet han i øjeblikket er ved at blive introduceret til Folketingets nye elektroniske system, herunder telefonien, og det skal jo også passes. Derfor skal jeg på SF's vegne fremføre de synspunkter, som vi har til det her beslutningsforslag.

Jeg vil citere fra et udspil, som vi selv kom med i juni 2001, hvor vi i forbindelse med vores oplæg til en ny barselordning på det tidspunkt gav udtryk for, at der skulle indføres barselfondsordninger, der fjerner eller mindsker arbejdsgivernes økonomiske belastning ved barsel og sikrer større vikardækning. Ordningerne skulle finansieres gennem bidrag fra arbejdsgiverne.

Det var synspunkter, vi havde, da forhandlingerne om barselordninger gik i gang i 2001, og det er synspunkter, vi stadig væk har.

Vi mener, at det allerede på det tidspunkt kunne påvises, at de tendenser, som allerede eksisterede på det tidspunkt, med hensyn til hvordan barsellovgivningen fungerer, naturligvis ville blive forstærket, når man forlænger barselmuligheden; en mulighed, som vi selvfølgelig var tilhængere af.

Det, der jo har været karakteristisk for det danske samfund gennem 1960'erne, 1970'erne og 1980'erne, har været, at der er blevet større ligestilling mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet. Men det, vi også må konstatere, er, at den ligestilling på en del områder er blevet svækket i de senere år.

Det hænger jo sammen med, at man i forbindelse med, at man laver forskellige ordninger,

som selvfølgelig kan være for både mænd og kvinder, men som særlig benyttes af kvinder – det betyder, at kvinder i højere grad bærer den økonomiske byrde på arbejdsmarkedet, end mændene gør – gør det på den måde, at den økonomiske ydelse til kvinder er mindre.

Det virker også ind på en række andre områder, da kvinder pensionsmæssig set bliver ringere stillet, og det virker også ind med hensyn til mulighederne for at få job på arbejdsmarkedet, fordi en række arbejdsgivere naturligt nok indregner det som en omkostning, at yngre kvinder får børn og i højere grad benytter sig af barselmulighederne end yngre mænd. Så ud fra de betragtninger var vi slet ikke i tvivl om på det tidspunkt, at det var nødvendigt med en eller anden form for solidarisk ordning.

Det, vi jo bruger lovgivningen til på nogle af de her områder, er jo til at sige, at det skal være hele arbejdsmarkedet, der bærer den, og hele samfundet, der bærer den. Ellers kunne vi også spørge: Hvorfor skulle vi overhovedet have barselordninger gennemført via lovgivningen? Hvorfor overlader vi det ikke til arbejdsmarkedets parter? Det er jo, fordi der er nogle samfundsmæssige forpligtelser, som vi tager os af, og det gør vi, ved at vi lovgiver på området.

Som det allerede er nævnt, er det sådan, at hvis man overlader det til arbejdsmarkedets parter, og hvis de ikke gennemfører det kollektivt for alle, er der altså nogle, der kommer til at bære byrden mere end andre, nemlig de arbejdspladser, der fortrinsvis har ansat kvinder, og de arbejdspladser, der har ansat kvinder i den føde-dygtige alder. Desuden er der områder, der i øvrigt bliver særlig belastet af den byrde, det er, at kvinder føder børn – ikke af børnene som sådan, for det også er en glæde, men det er i hvert fald en økonomisk byrde – og det er selvfølgelig kvindeområderne.

Kl. 14.25

Det er bestemte typer faglige organisationer, der beskæftiger disse kvinder, og det er derfor, at man ikke kan forvente, hvis det er frivilligt – det har vi i hvert fald set erfaringsmæssigt – at Metal er villig til at bære sin del af byrden i forhold til Kvindeligt Arbejderforbund.

Derfor er det nødvendigt på nogle områder at sige, at her går lovgivningen ind, og at vi ikke siger, at det er noget, arbejdsmarkedets parter kan klare alene, for erfaringerne viser, at det kan arbejdsmarkedets parter ikke på en solidarisk måde.

Så viser erfaringen også, at i det omfang, vi udbygger de her ting, bliver det kvinderne, der på lang sigt kommer til at betale. Vi ser i øjeblikket, at kvinder i langt mindre udstrækning i fremtiden vil være sikre på en række områder, fordi det hver gang er dem, der kommer til at betale, da de ikke er så lang tid på arbejdsmarkedet. De er i bestemte ordninger, hvor der ikke er fuld dækning osv.

Det er derfor, at det her forslag burde være en selvfølge, sådan at alle, der har barselorlov, også får den fulde ydelse. Det er retfærdigt i forhold til de pågældende mennesker, og det er samfundsmæssigt rigtigt under alle omstændigheder. Derfor støtter vi fuldt ud forslaget. Vi kunne lige så godt selv have fremsat det samme forslag.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg kan jo stort set starte, hvor hr. Aage Frandsen sluttede. Vi er meget glade for i Enhedslisten, at Det Radikale Venstre har fremsat det her forslag.

For at sikre en ligestilling på arbejdsmarkedet er det selvfølgelig fuldstændig nødvendigt med lovgivning – man kan ikke alene lade det være op til arbejdsmarkedets parter – og herunder selvfølgelig specielt en lovgivning i forbindelse med barselorlov, som jo for det meste ligger på det tidspunkt, hvor man skal ind på arbejdsmarkedet og skal have bidt sig fast på arbejdsmarkedet.

Det er forslagsstillernes intention, at analysen skal munde ud i et konkret forslag. I bemærkningerne til forslaget er det dog ikke helt klart, hvad den konkrete betydning af barselfonden vil være. Det er selvfølgelig ikke så underligt, i og med det netop er en analyse. Men jeg skal alligevel understrege, at det er meget væsentligt for os for at støtte en barselfond, at den sikrer fuld løn til alle under barsel, i og med vi mener, at det er helt fundamentalt for at sikre en ligestilling.

Vi er så i øvrigt enige i forslagsstillernes begrundelse for en sådan barselfond, der vil forbedre mulighederne for ligestilling på arbejdsmarkedet på flere måder. For det første vil det betyde fuld løn under barsel også på de kvindeområder, hvor det traditionelt er en hård belastning for arbejdsgiverne. For det andet vil det

modvirke tendensen til, at arbejdsgiverne vælger kvinderne fra, ganske simpelt fordi de ved, at barselorlov kan være enormt dyrt specielt selvfølgelig for de mindre arbejdsgivere, som ikke har så mange medarbejdere at rykke rundt på.

For det tredje vil den fulde løn under barsel forbedre mændenes mulighed for at tage større del i barselorloven, fordi familierne ikke behøver at indregne en lønnedgang. Det er jo fortsat sådan, at i langt de fleste familier er det manden, der tjener mest, og dermed vælger man, at det er kvinden, der tager barselorloven, for at det ikke er for store omkostninger. Fuld løn under barsel vil selvfølgelig modvirke den tendens.

Samtidig vil der generelt være tale om en social forbedring for alle de grupper, der i dag ikke har fuld løn under barsel, det skal selvfølgelig også med, eller som kun har fuld løn i dele af orlovperioden, altså simpelt hen bedre vilkår for børnefamilierne.

Barselorlov er som bekendt allerede i dag lovgivningsstof, hvilket det efter min mening også bør være, men det er også et faktum, at overenskomsterne i dag indeholder meget forskellige bestemmelser om løn under barsel i kortere eller længere perioder. Derfor vil en lovbestemt central barselfond, hvor arbejdsgiverne kollektivt kommer til at bidrage til fuld løn under barsel til alle, selvfølgelig have indflydelse på bestående overenskomster. Det er vi fuldt klar over.

Det er Enhedslistens opfattelse, at en central barselfond skal gennemføres gennem lovgivning primært af hensyn til ligestilling på arbejdsmarkedet. Her er der jo netop det forhold, at for de store kvindefag er det ekstremt dyrt at gennemføre overenskomstbestemte fonde i modsætning til mandefagene, hvor det selvfølgelig vil være billigere, sådan som forholdene er i øjeblikket. Derfor kræver det lovgivning, og derfor kræver det en solidarisk central ordning. Vi mener på den anden side, at en sådan lovgivning kun vil vinde indpas, hvis arbejdsmarkedets parter bliver inddraget i den konkrete udformning af en sådan lovgivning.

Så uanset om forslaget her kan få et flertal, vil Enhedslisten i alle tilfælde arbejde videre for at få en central barselfond, som sikrer fuld løn til alle. Med de bemærkninger kan Enhedslisten støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg skulle lige høre fru Pernille Rosenkrantz-Theil: Nu blev der snakket om fuld løn under barsel; betyder det så, at det, fru Pernille Rosenkrantz-Theil snakker om, er, at den, der får 200.000 kr. om året, skal have 200.000 kr. for at gå hjemme på barselorlov, og den, der får 700.000 kr., skal have 700.000 kr. for at gå hjemme på barselorlov?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Ja.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KRF):

I Kristeligt Folkeparti synes vi, at det er et rigtig godt forslag, der ligger her i B 82. Forslagsstillerne ønsker, at der skal udarbejdes en analyse af mulige modeller for en fælles national barselfond; man ønsker, at udgifterne skal fordeles jævnt over arbejdsgiverne, fordi man ikke ønsker, at der som nu er brancher, der bærer en uforholdsmæssig høj udgift på grund af det her.

Jeg kan sige, at vi også er enige med forslagsstillerne i, at det er et ligestillingsproblem, at unge kvinder ikke er så attraktivt en arbejdskraft som unge mænd. Vi er enige i, at det er uretfærdigt, at udgifterne til barsel ikke fordeles over samfundet som helhed, vi er enige i, at det skævvrider konkurrencen mellem forskellige brancher, og vi er enige i, at det er et problem for små virksomheder, sådan som det er nu.

Kristeligt Folkeparti ønsker, at forældre skal have frit valg til at bestemme, hvem der skal gå på barselorlov. Til gengæld er det vigtigt, at familien også har en reel valgmulighed og ikke træffer beslutninger på baggrund af traditioner og fordomme.

Ved behandling af lovforslaget om barselorloven erkendte Kristeligt Folkeparti, at forslaget, altså om barselorlov, betyder en forringelse af ligestillingen. En barselfond vil derimod kunne tilskynde mænd til i højere grad at gå på barselorlov.

Med udvidelsen af barselorloven til 1 år er det blevet mere aktuelt at sikre en mere ligelig fordeling af udgifterne til barsel mellem arbejdsgiverne, og det vil også øge forståelsen for den nye barselorlov hos især mindre arbejdsgivere. Der findes allerede, bl.a. i staten og i industrien,

ordninger, hvor arbejdsgiverne indbetaler midler til en barselfond.

Erhverv med mange kvinder ansat har dog langt større udgifter til barselfondene end erhverv med få kvinder ansat. Indførelse af barselfonde for alle fag vil udjævne denne skævhed, og jeg begriber ikke de spørgsmål, der har været oppe at køre her i debatten tidligere, for jeg synes, det er så soleklart, at f.eks. murerens og smedenes forbund har færre udgifter til barselfonde end f.eks. frisørernes forbund. Der er brancher, der er økonomisk tyngede af det her, og det ville man fordele ligeligt over de forskellige brancher, hvis man havde en fælles national fond.

Hvis alle udgifterne til barsel betales, vil arbejdsgiverne ved de kommende overenskomstforhandlinger have et incitament til i øget omfang at tilbyde fuld løn under barsel, idet udgifterne til barsel ikke skal betales af dem selv alene, men skal betales af alle arbejdsgivere i fællesskab.

I Kristeligt Folkeparti arbejder vi selv med et forslag på området her, hvor vi egentlig opfordrer til, at kommuner og amter har deres egne barselfonde, og at de private virksomheder har deres egen barselfond.

Vi mener, at private arbejdsgivere skal forpligtes til at indbetale midler til en central barselfond. Størrelsen af bidraget afhænger af virksomhedens lønsom, og udbetaling fra barselfonden kan så ske til virksomhederne i forhold til den del af deres udgifter til barsel, der overstiger dagpengesatsen.

Men det er nu ikke det forslag, der er på tale nu. Nu skal vi forholde os til B 82, men jeg kan kun sige, at vi er meget positive over for det og stemmer for det.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):
Fru Irene Simonsen som ordfører.

Irene Simonsen (V):

Det vil vist pynte gevaldigt, hvis jeg starter med både at beklage og undskylde, at det først er nu, jeg kommer på som ordfører. Jeg har simpelt hen sovet i timen og ikke holdt øje med, at der var to forslag før det her, der var taget af, så derfor min forsinkelse.

Kl. 14.35

Efter beklagelsen her vil jeg gerne fortsætte med forslaget om barselfonden.

Venstre vil stemme nej til det her forslag. Men når vi stemmer nej, skal jeg også samtidig sige,

at det ikke er, fordi at vi synes, at det her er uvæsentligt at holde øje med. Det er faktisk et område, der er væsentligt at holde øje med.

Noget af det, der var meget magtpåliggende for mig og også for Venstre, selvfølgelig, da vi gennemførte det nye forslag med 1 års barselorlov, var netop at få fleksibiliteten ind, sådan at vi giver muligheden for den enkelte familie til at veksle, til at skifte, så vi oftere og oftere har mulighed for at se, at faderen til barnet også tager en del af orloven.

Vores lov om 1 års barselorlov er ikke ret gammelt, og det er knap kommet så langt, at vi kan se hele virkningen af den. Jeg vil meget gerne starte med at sige, at lad os nu se virkningen af, hvordan den fleksibilitet, der netop er bygget ind her, virker.

Dernæst er der andre grunde til, at vi også siger nej til det her. For det første er det jo sådan, at der er nogle, der allerede har lavet en barselfond. Dette er noget, der aftales mellem parterne på arbejdsmarkedet, og det er også dér, jeg helst ser det foregår, at det her er noget, der opstår af frivillighed, af private aftaler eller via forbundene og de aftaler, parterne på arbejdsmarkedet har.

Vi kan jo se, at Dansk Industri, malerne, frisørmestre og andre har lavet en barselfond; det synes jeg er fine og o.k. initiativer, og lad os se, om der ikke kommer flere af dem. Men lad os nu allerførst se, om ikke problemet udjævner sig helt af sig selv med den nye barselorlov på 1 år.

Endelig kan vi også sige – jeg synes også, det blev bekræftet af det spørgsmål, hr. Bent Bøgsted stillede til fru Pernille Rosenkrantz-Theil – at vi også her opfordrer til, at alle skal have fuld løn under barsel. Og som fru Pernille Rosenkrantz-Theil så helt klart og rent kunne svare på spørgsmålet, om det ville betyde, at vi måske kan have nogle til at gå hjemme på 1 års barselorlov med en årsløn på 700.000-1.000.000 kr., dertil blev der svaret klart ja.

Det er dyre konsekvenser, fru Pernille Rosenkrantz-Theil går ind i her. Men det er jo så ikke ukendt for Enhedslisten, at man kun kender én side af debet og kredit, nemlig den, der skriver penge ud hele tiden. Det er lidt sværere at få fat i dem, der skaffer penge ind i kassen.

Venstre må sige nej til det her, men samtidig vil jeg gerne opfordre til og også opfordre beskæftigelsesministeren til, at vi overvåger området ganske nøje og følger med i, at forskelsbehandlingen på kvinder og mænd ikke bliver for ulige her, og at det ikke bliver for store byrder

specielt for de små virksomheder, for så må vi skride til en undersøgelse af hele området her.

Men lige nu er det for tidligt at sige ja til noget som helst.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Lige til den kommentar om, hvordan Enhedslisten kan finde ud af at bruge penge, men uden at finansiere, skal jeg blot stille spørgsmålet: Kan Venstres ordfører komme med ét eksempel på, at Enhedslisten nogen sinde har stillet et ufinansieret forslag i det her Folketing, bare ét eksempel? Det var det første spørgsmål.

Så vil jeg gerne spørge omkring skatteforslaget, som Venstre jo har fremlagt i dag. Hvordan er det med hele finansieringen i det? Det er jo luftpenge, det er sådan noget fremtidigt noget. Så jeg tror ikke, vi skal begynde at diskutere, hvem der stiller ufinansierede forslag i det her Folketing.

Jeg skal så sige, at det er rigtigt, at vi ikke kender konsekvensen af fleksibiliteten endnu under den nye barselorlov, det er jo helt åbenlyst, fordi den er så ny, så det er helt fair. Men jeg synes godt, vi kender omkostningerne for den lille arbejdsplads ved at have folk på barselorlov. Den kender vi allerede i dag, den kender vi både fra, hvis der bliver taget et halvt års eller tre måneders barselorlov eller den dyreste model, et helt års barselorlov. Det er så forskelligt fra branche til branche alt efter, hvilke overenskomster der er. Men vi kender godt konsekvenserne.

Derfor vil jeg spørge, om det ikke er sådan, at en barselfond ville afhjælpe de konsekvenser, specielt selvfølgelig for den lille arbejdsgiver og specielt selvfølgelig for de store kvindearbejdspladser.

Så skal jeg spørge, om der overhovedet er nogen steder, hvor Venstre vil lovgive i forbindelse med forhold som f.eks. barsel, ud over selvfølgelig den kæmpe pakke af en barselorlov, man allerede har gennemført.

Kl. 14.40

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg undrer mig lidt over fru Irene Simonsens ordførertale, for hun brugte den begrundelse for at sige nej, at barselorloven, den udvidede barselorlov, er alt for ny, vi kender ikke rigtig virkningerne af den endnu, og lad os nu se. Måske problemerne udjævner sig. Sådan hørte jeg i hvert fald fru Irene Simonsen.

I næste åndedrag sagde fru Irene Simonsen: Hvis nu det går galt, hvis ligestillingen viser sig at blive påvirket af det, og der kommer nogle store vanskeligheder for de små virksomheder, så må vi jo skride ind, så må vi jo gøre noget.

Så jeg vil gerne høre, om fru Irene Simonsen i fuld alvor virkelig tror, at problemerne vil udjævne sig, når man vedtager en længere barselorlov, hvor påvirkningerne, belastningerne for især de små virksomheder bliver endnu mere skæve, end de er i forvejen. Så kan jeg da ikke forestille mig, at de vil udjævne sig, tværtimod vil de blive meget mere markerede.

Hvad mener fru Irene Simonsen egentlig?

(Kort bemærkning).

Lise Hækkerup (S):

Jeg vil godt spørge fru Irene Simonsen, om hun er enig med mig i, at risikoen for en forlænget barselorlov kan føre til en uberettiget fyring af unge kvinder.

Tredje næstformand (Kaj Kast):

Så er det fru Irene Simonsen for at svare.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Først til fru Pernille Rosenkrantz-Theil: Ja, ufinansieret, altså jeg undrer mig somme tider over, at hver gang Enhedslisten har et forslag, hører jeg én finansiering, og det er Nordsøen. Den Nordsø er efterhånden brugt 20-25 gange, tror jeg, hvis vi begynder at regne alle Enhedslistens forslag sammen.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil spørger, om det nye barselorlovsforslag, som vi har gennemført for nylig, vil afhjælpe konsekvenserne for kvinderne og de små arbejdsgivere. Ja, der er en mulighed for, at det gør det, det kan vi ikke udelukke, for der er netop for en gang skyld indlagt så stor fleksibilitet i den her barselorlov, at der er langt større incitament til, at barselorloven nu bliver fordelt mellem faderen og moderen, og det er også, hvad jeg håber på.

Men jeg kan jo ikke spå hundrede procent om fremtiden, og jeg må også på mit køns vegne erkende, at indimellem undrer jeg mig lidt over kvinders reaktioner her. Jeg kan ikke forstå, det er så attraktivt at gå hjemme et helt år i træk og ikke få det delt mellem faderen og moderen. Jeg synes faktisk også, det er synd for de fædre, der ikke får barselorlov med deres små børn; det skal jeg åbent erkende. Men lad os nu se. For muligheden er der nu med det nye forslag.

Til fru Elisabeth Arnold, der spørger, om jeg vil være med til at lave den udjævning, hvis det her bliver et problem – var det ikke sådan, spørgsmålet blev stillet? Dertil kan jeg kun sige: Ja, selvfølgelig vil jeg det. Hvis det her bliver et alvorligt problem, vil jeg da opfordre først og fremmest arbejdsmarkedets parter kraftigt til, at man får det her løst via deres egne barselfonde.

Jeg kan ikke og vil ikke, bestemt ikke, her fra Folketingets talerstol opfordre til, at vi går ind og lovgiver, så der bliver fuld løn til alle under barsel. For det er jo det, man er i gang med. Det synes jeg også der er nogle der har meldt helt klart ud med, og andre har bare sagt det mellem linjerne. Men det er jo i virkeligheden det, vi laver med barselorlovsfonden.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg skal lade være med at klandre Venstres ordfører for ikke at have kendskab til Enhedslistens finanspolitik, men hvis Venstres ordfører, før hun begyndte at bebrejde Enhedslisten, ville have sat sig ind i tingene og læst vores forslag på internettet, ville Venstres ordfører have været klar over, at samtlige vores forslag er finansieret, ikke af nordsøolien, ikke af de multinationale selskaber; det er der en del forslag der er, men resten er der fuld finansiering af.

Jeg har stadig væk ikke hørt ét eksempel på et forslag, som ikke er blevet finansieret, og jeg vil nu gerne høre et eksempel på et sted, hvor vi har dobbeltfinansieret. Det er faktisk ikke tilfældet.

Så skal jeg spørge Venstres ordfører: Hvis det er sådan, at barslen faktisk bliver fordelt, altså at kvinder og mænd kommer til at tage lige meget barselorlov, vil der så ikke fortsat vil være det problem, at den lille arbejdsgiver kommer til at sidde med uforholdsmæssigt store udgifter ved at ansætte mænd eller kvinder, som er i den fødegytge alder? Det kan mænd selvfølgelig ikke være, men alligevel.

Altså for den lille arbejdsgiver er det jo underordnet, om det er kvinden eller manden, der tager barselorlov. Det er jo lige dyrt for den lille arbejdsgiver, og derfor vil en central barselfond kunne afhjælpe problemet, hvad enten der kommer ligestilling i forhold barsel, eller om der ikke gør.

Kl. 14.45

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg tror, fru Irene Simonsen og jeg har misforstået hinanden om, hvad det var, der blev ment og sagt i forbindelse med ordet udjævning. Når referatet foreligger, kan vi jo så kigge på, hvad det var, fru Irene Simonsen sagde i første omgang, og hvad jeg troede, hun sagde.

Men mit ærinde er i virkeligheden her at sige til fru Irene Simonsen: I det radikale forslag er der overhovedet ingen antydninger hverken på linjerne eller imellem linjerne om, at der skal lovgives om fuld løn ved barsel.

Men fru Irene Simonsen ved formentlig udmærket godt, at for en lille arbejdsgiver, som har meget få ansatte, betyder én barselorlov, at der skal ansættes en vikar. En vikar koster altid mere end de sygedagpenge, som arbejdsgiveren får for en barselorlov, så det er altid forbundet med udgifter for en arbejdsgiver, hvis der skal erstatningsarbejdskraft til for en barselorlov.

Det er logik, det er logisk, sådan må det være. På meget store arbejdspladser kan man måske forestille sig, at man kan fordele arbejdet på en anden måde, så man kan slippe for at ansætte vikarer. Det kan man ikke på små arbejdspladser. Derfor er dette, barselfonden, specielt med henblik på små arbejdspladser. Det har intet at gøre med fuld løn under barsel. Jeg vil meget gerne have mig frabedt at blive påduttet nogle forslag her, som ikke står der.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Nu er det altså ikke altid sådan, at der skal ansættes en vikar. Der er én positiv ting ved det her barselorlovsforslag foruden det, at nogle måske bliver hjemme længere tid på barselorlov, nemlig at man jo i mange tilfælde får hentet nogle ind fra ledighedssystemet, der er inde i en periode her som vikar for den person, der er på barselorlov.

Det gør rent faktisk, at vi får én ind og får vedkommende opkvalificeret i job. Og det er ikke dyrere. I nogle tilfælde er det endda billigere, fordi vedkommende måske endda kommer ind på nogle helt andre forudsætninger. Så det er ikke altid, det er dyrere.

Jeg skal sige, at jeg kan også her tale med som lille virksomhedsejer. Jeg har kvinder i den fødegytge alder ansat hjemme, så jeg ved godt, hvad det her handler om.

Jeg fik ikke svaret fru Lise Hækkerup. Jeg tror ikke på, at det her giver anledning til uberettiget

fyring på nogen som helst måde. Der er og har været få tilfælde af uberettigede fyringer, hvor der er faldet dom. Og det vil ikke ændre sig af det her.

Vi kan kun sige, at når det sker, skal det straffes – det er under en hel anden lovgivning – og det bliver det. Bevisbyrden er jo endda sådan, at det er arbejdsgiveren, der står med bevisbyrden, så den svageste part her har virkelig nogle gode betingelser i retssystemet i dag, hvad det her angår.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg synes, fru Irene Simonsen lukker øjnene for realiteterne. Det er fuldstændig rigtigt, selvfølgelig kan man ansætte personer, som koster lige så lidt, om jeg så må sige, som den person, der er på barselorlov, indbringer i kompensationer til arbejdsgiveren. Og så skal man altså have nogle under oplæring osv. Når det er et helt år, så kan det måske godt svare sig.

Men der er jo masser af små arbejdsgivere, som skal have fuld power på fra starten og derfor skal betjene sig af en vikar, for man kan ikke bare begynde en oplæring, når den, der i virkeligheden kan noget, er på barselorlov. Så skal man i hvert fald have dobbelt ansættelse i en periode, inden barselorloven træder i kraft. Det må fru Irene Simonsen give mig ret i. Sådan er virkeligheden ude på de små arbejdspladser. Man skal have en, der kan tage fra med det samme. Man har ikke råd til at ansætte ekstra arbejdskraft.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Fru Irene Simonsen svarer som ordfører.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Ja, det er som ordfører, jeg står her.

Men jeg vil også godt lige tage den anden kasket på og sige til fru Elisabeth Arnold: Ja, som ejer af en mindre virksomhed er det da altid bøvlet, hvis der kommer en og siger: Jeg skal have barselorlov. Det er altid en opgave, der skal løses på en eller anden måde.

Men som mindre erhvervsdrivende er det altså ikke anderledes, end at vi ser det som en opgave, vi skal løfte, for der skal jo også sættes flere børn i verden. Det erkender vi også nødvendigheden af. Så det indgår vi såmænd i med oprejst pande som mindre erhvervsdrivende.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Fru Elisabeth Arnold som ordfører for forslagsstillerne.

Elisabeth Arnold (RV):

Lige en sidste bemærkning til fru Irene Simonsen, inden jeg svarer på de forskellige indlæg. Fru Irene Simonsen lyder som en mønsterarbejdsgiver, som, uanset hvilke ansatte hun har, siger: Vi tager opgaven med barselorloven på os. Det er også vores opgave. Der skal fødes børn. Det synes jeg er rart at høre. Der er desværre mange arbejdsgivere, der ikke siger sådan. Men fru Irene Simonsen er også kvindelig arbejdsgiver, og det synes jeg er et udmærket eksempel.

Kl. 14.50

Jeg vil gerne sige tak for de mange positive kommentarer og positive reaktioner, der har været på det radikale forslag til folketingsbeslutning om en barselfond.

Det var selvfølgelig skuffende, at regeringen ikke umiddelbart var tilhænger af forslaget, men det var jo ikke helt uventet, for vi har tidligere hørt regeringen sige noget om, at overenskomsterne skulle klare det her selv, selv om alle erfaringer viser, at den gensidige solidaritet mellem de store arbejdspladser og de små arbejdspladser og mellem de forskellige brancher ikke er overvældende stor.

Vi har på masser af områder lovgivet. Vi har lovgivet for barselorlov, vi har lovgivet for ferie, vi har lovgivet for ligeløn, og vi har lovgivet for ligebehandling. Vi har lovgivet på mange områder, hvor der, hvis vi ikke havde lovgivet, ikke var sket nogen som helst fremskridt af betydning.

Derfor er det helt afgørende for os, at Folketinget er klar til at lovgive, hvis det skulle vise sig, at der er nogle modeller, som kan bruges.

Jeg vil gerne sige mange tak til Socialdemokratiet, til SF, til Enhedslisten og til Kristeligt Folkeparti for umiddelbart meget positive reaktioner. Det havde jeg også ventet. Vi har jo i vidt omfang været enige om disse ting, allerede før den udvidede barselorlov blev vedtaget, og vi er derfor glade for, at vi stadig væk kan holde sammen i den gruppe af partier, som mener, at det her kan blive og allerede måske er et reelt problem.

Jeg vil derefter gerne sige til både beskæftigelsesministeren og til hr. Bent Bøgsted og også til hr. Lars Barfoed, at vi hørte jo – og det er især til hr. Bent Bøgsted og til hr. Lars Barfoed – at man var fuldstændig klar over, hvilke proble-

mer der kan komme i kølvandet på den forlængede barselorlov. Der kan komme de problemer, der er nævnt flere gange før, nemlig at man svigter ligestillingen, man svigter de små arbejdspladser, og man svigter de kvindearbejdspladser, hvor der er en overvejende dominans af kvindelige arbejdstagere.

Hvis man ikke gør noget ved det, så kan man risikere, at det kommer til at betyde, at ledigheden blandt kvinderne bliver betydelig højere, end den er nu, og at unge kvinder vil få meget svært ved at få ansættelse. Det vil også betyde, som ligestillingsministeren har sagt til Ugebrevet A4, at hvis man ikke gør noget, så siger ligestillingsministeren, og jeg citerer: »... så vil der blive født færre børn.«

Det er altså ikke noget, vi er interesseret i i det danske samfund. Vi er i forvejen ikke særlig godt kørende med årgangene; de er små. Men jeg mener, det er vigtigt, at Folketinget tager sit ansvar alvorligt og siger, at vi må gøre noget for at sikre os, at den situation ikke opstår. Vi kan ikke være det bekendt over for de unge familier, som skal trækkes med problemer på arbejdsmarkedet af den art.

Derfor vil jeg gerne sige, både til hr. Lars Barfoed, til hr. Bent Bøgsted og også til beskæftigelsesministeren: Det Radikale Venstre har lyttet, og vi kan næsten høre, at vi stort set alle sammen er enige om diagnosen, at der kommer problemer, og at der bliver problemer. Vi har også lyttet til de bemærkninger om, at man var ked af, at man skulle have dette forslag, som skulle udmunde i et konkret forslag til en barselfond. Derfor vil vi allerede nu bebude, at vi agter at stille et ændringsforslag til vores beslutningsforslag, sådan at Folketinget pålægger at udarbejde en analyse af mulige modeller og derefter fremlægge disse modeller til videre diskussion i Folketinget.

Derved burde betænkelighederne både for hr. Lars Barfoed, for hr. Bent Bøgsted og forhåbentlig også for beskæftigelsesministeren være borte, så burde vi kunne igangsætte analysearbejdet, så vi kan få fremlagt flere forskellige modeller, som vi derefter kan tage stilling til og debattere på fornuftig og åben og afslappet fordomsfri vis her i Folketingssalen.

Med dette løfte om at ændre i beslutningsforslaget forpligter vi ikke regeringen til at fremsætte et forslag, men forpligter blot regeringen til at lave en analyse.

Med den udgangsreplik skal jeg hermed sige tak for en god debat.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Forhandling om redegørelse nr. R 5:

Undervisningsministerens redegørelse om de gymnasiale uddannelser.

(Redegørelsen anmeldt 28/1 2003. Redegørelsen givet 28/1 2003. Meddelelse om forhandling 28/1 2003).

Forhandling

Gitte Lillelund Bech (V):

Redegørelse om en reform af de gymnasiale ungdomsuddannelser ser vi i Venstre som et velkomment og på flere punkter vel også lidt revolutionært udspil til en fornyelse og en styrkelse af fagligheden af specielt det almene gymnasium og af hf.

Målene med reformen er klare: For det første at øge den studieforberedende karakter ved højere faglighed og fokus på reel studiekompetence. For det andet at opdatere den almindelige karakter af uddannelserne ved at give fagene revideret indhold og sikre samspil mellem fagene og ved at inddrage de naturvidenskabelige dimensioner. Og endelig for det tredje at øge fleksibiliteten mellem de forskellige gymnasiale ungdomsuddannelser.

Kl. 14.55

Disse tre mål er mål, som vi i Venstre fuldt ud kan bakke op om. Det vil føre til fire selvstændige profiler i ungdomsuddannelsessystemet, og det mener vi faktisk der er behov for. Konkret vil jeg knytte følgende kommentarer til de enkelte gymnasiale ungdomsuddannelser og det, der lægges op til i reformen:

Det almene gymnasium: Ja, det almene gymnasium står faktisk over for en af de største æn-